

SLOVENEK.

Političen list za slovenski národ.

Po pošti prejemam velja: Za celo leto predplačan 15 glđ., za pol leta 8 glđ., za četrt leta 4 glđ., za en mesec 1 glđ. 40 kr.

V administraciji prejemam veljá: Za celo leto 12 glđ., za pol leta 6 glđ., za četrt leta 3 glđ., za en mesec 1 glđ. V Ljubljani na dom pošiljan veljá 1 glđ. 20 kr. več na leto. Posamezne številke veljajo 7 kr.

Naročnino prejema opravništvo (administracija) in ekspedicija, Semeniške ulice št. 2.

Naznanila (inzerati) se sprejemajo in veljá tristočna petit-vrsta: 8 kr., če se tiska enkrat: 12 kr., če se tiska dvakrat: 15 kr., če se tiska trikrat. Pri večkratnem tiskanju se cena primerno zmanjša.

Rokopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma se ne sprejemajo.

Vredništvo je v Semeniških ulicah h. št. 2.

Izhaja vsak dan, izvemaj nedelje in praznike, ob 1/6. uri popoldne.

Štev. 146.

V Ljubljani, v sredo 27. junija 1888.

Letnik XVI.

Prestolni govor nemškega cesarja.

Novi nemški cesar Viljem II. je v ponedeljek odprl državni zbor z nastopnim govorom:

Častita gospóda! Z globoko žalostjo v srci Vas pozdravljam in vem, da žalujete z menoj. Živi spomin na hudo bolezen mojega pokojnega gospóda očeta, pretresujoči dogodek, da sem tri mesece po smrti Nj. Veličanstva cesarja Viljema poklican na prestol, jednako vplivata na srca vseh Nemcev in naša žalost našla je toplo sočutje v vseh deželah sveta. Pod težo te žalosti prosim Boga, da mi dá moči za izpolnjevanje visocih dolžnosti, h katerim me je poklicala volja njegova. Temu poklicu pokoren imam pred očmi vzgled, ki ga je cesar Viljem po hudih bojih v miroljubni vladi zapustil svojim naslednikom, in po katerem se je ravnala vlada tudi mojega pokojnega očeta, v kolikor namenov njegovih nista preprečili bolezen in smrt.

Sklicam sem Vas, častita gospóda, da pred Vami naznanim nemškemu narodu, da sem sklenil kot cesar in kralj hoditi isto pot, po kateri si je moj pokojni gospod stari oče pridobil zaupanje zaveznikov, ljubezen nemškega naroda in dobrovoljno priznanje inozemstva. Da se to tudi meni posreči, je v božjih rokah; doseči želim z resnim delom. Najvažnejše naloge nemškega cesarja so vojaško in politiško zavarovanje države na zunaj, in na znotraj nadzorovanje, da se izvršujejo državne postave. Najvišja postava je državna ustava; varovati in braniti jo v vseh pravicah, katere dovoljuje obema postavodajalnima zastopoma naroda in vsakemu Nemcu, pa tudi v onih pravicah, katere daje cesarju in vsakej zavezni državi in njegovemu gospodarju, to so najimenuitnejše pravice in dolžnosti cesarjeve.

Pri postavodajalstvu morem bolj sodelovati v svoji lastnosti kot kralj pruski, nego kot nemški cesar; pa v obeh si bodem prizadeval, da bom delo državnega postavodajalstva nadaljeval v onem zmislu, kakor je začel moj pokojni stari oče. Zlasti si prisvojam njegov prestolni govor z dne 17. nov. 1881 v popolnem obsegu in bodem v tem zmislu dalje

deloval, da bo državno postavodajalstvo skrbelo še nadalje dati varstvo delavskemu prebivalstvu, katero more dati po načelih krščanske pravosti slabemu in zatiranemu v boji za obstanek. Upam, da se bo prej posrečilo po tej poti poravnati nezdrava družbena nasprotja, in gojim upanje, da me bodo složno podpirali vsi verni prijatelji države in zveznih vlad pri pospeševanju našega notranjega blagostanja brez razlike strank. Ravno tako pa je potrebno, da ohranimo naš državni in družbeni razvoj na poti postavnosti in se odločno upiramo vsem prizadevanjem, ki imajo namen in učinek, da bi podkopala državni red.

V vnanji politiki hočem z vsakim ohraniti mir, kolikor je v moji moči. Moja ljubezen do nemške vojske in moje stališče me ne bodeta nikoli zapeljala v skušnjavo, da bi deželi kratil dobrote mirú, če se boj nam ne bo vsilil z napadom na državo ali njene zaveznike. Naša vojska mora nam varovati mir, in ko bi se le rušil, zopet ga nam častno priboriti. To bode s pomočjo božjo mogla storiti vsled moči, katero je dobila z novo vojaško postavo, katero ste sklenili. Da bi to moč rabil za napade, to ni všeč mojemu srcu. Nemčija ne potrebuje nove bojne slave niti novih dežel, ko si je priborila pravico, da živi kot jedin in neodvisen narod.

Naša zveza z Avstrijo-Ogersko je javno znana. Držim jo z nemško zvestobo, ne le, ker smo jo sklenili, marveč ker vidim v tej defenzivni zvezi podlago evropskemu ravnotežju in oporoko nemške zgodovine, ki ugaja javnemu mnenju vsega nemškega naroda in se strinja z nekdanjim mejnarodnim pravom, ki je veljalo do 1866. leta. Jednake zgodovinske razmere in enake narodne potrebe sedanjosti vežejo nas z Italijo. Obe deželi želite si ohraniti dobrote mirú, da v miru utrjujete novo pridobljeno jedinstvo in pospešujete svoje narodne naprave in blaginje. Naši dogovori z Avstrijo-Ogersko in Italijo dopuščajo mi veselje, da skrbno gojim svoje osobno prijateljstvo z ruskim carjem in že sto let obstoječe mirne razmere s sosedno rusko državo, ki se strinja ravno tako z mojim čuvstvom, kakor z interesi Nemčije. V vestnem gojenju mirú postavim

se ravno tako rad v službo domovine kakor v skrb za vojsko in veselim se izročenih razmer z drugimi državami, ki pospešujejo v prvi vrsti moja prizadevanja. V zaupanju v Boga, v vojno moč našega naroda gojim upanje, da bode mogoče še dolgo časa v mirnem delu varovati in utrjevati, kar so priborili pod vodstvom obeh mojih v Bogu počivajočih prednikov na prestolu.

Prestolni govor se popolnoma strinja s poročili uradnih listov. Razpravlja vprašanja vnanje in notranje politike ter blagodejno vpliva na poslušalca ali bralca. Posebnega programa cesar ni razvil v svojem govoru, ker popolna oblast mu je omejena po pravicah zveznega sveta. Gledé notranje politike se sklicuje na ustavo, gledé vnanje politike so besede jako mirne vsebine. Iz govora sploh odmeva krščanska zavest dolžnosti, ki navdaja podložnika z zaupanjem in spoštovanjem. Ako se bodo uresničile želje cesarja Viljema II., sme upati Evropa boljše prihodnosti. Toda v Nemčiji in drugod so življi, ki ne poznajo krščanske pravosti in ti so ravno nevarni evropskemu miru.

Poročilo deželnega odbora gledé konvertovanja kranjskega zemljiško-odveznega dolga.

(Dalje.)

Z ozirom na to, da je bil poprej navedeni omejeni ponudbeni razpis meseca marca t. l. za oddajo novega deželnega dolga v znesku 4 milijonov goldinarjev zavolj tega brez uspeha, ker tedaj še ni bilo rešeno vprašanje obojestranskih tirjatev države in dežele gledé kranjskega zemljiško-odveznega dolga, in ker je bilo treba za to posojilo še izposlovati državnega zakona o državnih olajšavah gledé kolkovne in pristojbinske prostosti dotičnih nagodbenih in drugih listin, kakor tudi gledé tega, da se to posojilo smé uporabljati za pupilarno nalaganje glavnice in ustanov, — nastopil je čas, da se razpiše nova ponudbena obravnava, od katere je bilo pričakovati ugodnih ponudb, šele potem, ko je državni zastop

LISTEK.

Zvijajača za zviyačo.

(Iz življenja američanskih naseljencev, napisal A. F.—i.)

II.

Uro pozneje stal je Vekoslav zopet v kovačnici ter nadaljeval delo. Glasno doneli so udarci veselega kovača, a sedaj ni pel, temveč premišljeval je, kaj bi počel z denarjem; bi si li kupil žganja ali kave za onih petindvajset novčičev. Slednjič bilo je kolo končano, postavil je je v kot, ugasnil ogenj ter stopil na prag koče.

Temna noč razprostirala se je čez tihí gozd, in zvezde so se jele prikazovati. Zdajci je ugledal Vekoslav temno senco onkraj ceste ravno nasproti svoji kovačnici. Postava bližala se je zmiraj bolj, slednjič spoznal je kovač človeka. Sredi ceste postal je tujec, potem se je čul globok vzdih in bolestno ječanje.

Kovač napenjal je svoje očesi, da bi spoznal človeka. Videl je moža, srednje postave, smrtno

bledega lica, neprijazno bliskajočih se oči, razmršenih las in brade, in na levem sencu imel je znamenje kakor Kajn. Obleka bila je jednega naselnika, a spoznalo se je, da ni narejena njemu; većinoma bila je raztrgana. Pod levo roko nosil je tujec nekaj, ki je bilo zavito v rudeč robec.

Divje veselje prešinilo je Vekoslavu srce, ko je spoznal morileca ter mislil na srečo, na onih tisoč petsto tolarjev. A sedaj veljala je previdnost.

„Tujec, kaj stojite tam v nočnem zraku“, je zavpil. „Pojte malo bližje, ako imate kaj na srcu, znabiti vam lahko kaj pomagam!“

Neprijazni razcapani človek prilezel je par korakov bližje.

„Vi ste kovač?“ šepetal je ozirajoč se okolu.

„Seveda sem“, odvrnil mu je Vekoslav.

„Ste sami?“

„Prav sam, žena je v hiši in ravno pripravlja večerjo.“

„Druzega ni v obližji?“

„Nikogar.“

„Menim, da ni veliko zaslužka v tej samoti?“

„Lehko bi bilo bolje; pred dobro uro zaslužil

sem petindvajset kebrov, edine v štirinajstih dneh; podkoval sem namreč jednega žandarskega konja.“

Ubežnik se je prestrašil.

„Žandarji, pravite, bili so tu; kam so jahali?“

„Gori po cesti v Marysville.“

„Žandarji so reveži, ki nimajo denarja“, renčal je neprijazni mož, smeje se hripavo. „Nu, mož, hočete li v naglici zaslužiti pet tolarjev?“

„Srčno rad“, odgovoril mu je Vekoslav.

„Prodajte mi jedno kladivo in pilo, toda hitro, hitro.“

„Prav rad, toda pojdite noter ter poiščite si sami.“

Vekoslav je šel v kovačnico ter prižgal luč; ubežni morilec sledil mu je bojzljivo, a previdno.

„Sédite!“ rekel je kovač; potem je vzel kladivo in pilo. „Kaj hočete s tem orodjem?“

„To vas malo briga“, renčal je gost. „Zadovoljni bodite, da dobite pet tolarjev za to malenkost. Imate kaj mazila za rane?“

„Da, imam nekaj tacega, a povejte Tomaž Parker . . . .“

(Dalje prih.)

Tržne cene v Ljubljani
dné 27. junija.

	gl. kr.		gl. kr.
Pšenica, hktl.	5 85	Špeh povojen, kgr.	— 66
Rež,	4 22	Surovo maslo,	— 90
Ječmen,	3 74	Jajce, jedno	— 2
Oves,	2 92	Mleko, liter	— 8
Ajda,	3 90	Goveje meso, kgr.	— 56
Proso,	4 22	Telečeje	— 50
Koruza,	5 52	Svinjsko	— 60
Krompir,	1 87	Koštrunovo	— 34
Leča,	12 —	Pisaneč	— 55
Grah,	13 —	Golob	— 20
Fižol,	11 —	Seno, 100 kgr.	1 96
Maslo, kgr.	1 —	Slama,	2 14
Mast,	— 75	Drva trda, 4 mtr.	6 40
Špeh svež,	— 64	„ mehka, „	4 15

Ustanovljena leta 1847.

Tovarna za pohištvo

J. J. NAGLAS - A

Ljubljana,
Turjaški trg št. 7,

priporoča se za napravo vseh v to stroko spadajočih predmetov, posebno pa

cerkvene, hišne in gostilničarske oprave

po najnižjih cenah. (52)

Cenilniki gratis in franko.

Brata Eberl,

izdelovalca oljnatih barv, firnežev, lakov in napisov.

Pleskarska obrt za stavbe in meblje.

Ljubljana,

za Franciškansko cerkvijo v g. J. Vilharja hiši št. 4.

priporočata prečast. duhovščini in p. n. občinstvu vse v njihju stroko spadajoče delo v mestu in na deželi kot znano realno fino delo in najnižje cene.

Posebno priporočilne za prekupee so **oljnate barve v ploščevinastih pušicah** (Blehbüchsen) v domačem lanenem oljnatem firnežu najfinije naribane in boljše nego vse te vrste v prodajalnah.

Cenike na zahtevanje.

OTOMANE,

!!gld. 38 a.v.!!

(glej podobo), najbolj praktično, elegantno, moderno in priljubljeno tapecirano pohištveno orodje, preoblečene z modernim in močnim blagom in popol-

no pozamentirajo, to je s čopi in dolgimi franžami iz blaga, izdeluje po — 38 gold. a. v. — zajamčeno dobro in solidno narejene

Anton Obreza,

tapecirar in dekoratér

v Ljubljani, Šelenburgove ulice št. 4,

Uzorec blaga resnim kupcem franko na razpolago. Vsa v mojo stroko spadajoča dela v mestu in na deželi izvršujem najceneje. — Modroce na peresih (Federmadratzen) 10 gl. in višje. — Preč. duhovščini priporočam kot specialiteto: altarne preproge.

Ceniki s podobami zastoj in franko na zahtevanje.

Janez Dogan,

mizarski mojster v Ljubljani

na Dunajski cesti št. 15, (Medijatova hiša)

priporoča svojo dobro vrejeno zalogo raznovratne

hišne oprave,

politovane in likane: altarne podstavke po 5 gl. 50 kr., divane, garniture, modroce na peresih po 10 gl., zimnate modroce po 20 gl., vozičke za otroke, okvire za svete in posvetne podobe, in sicer za 20 odstotkov ceneje, kakor drugod.

Tudi prevzema vsa mizarska in stavbena dela. Cenilnik s podobami zastoj in franko.

Ne zameniti z Radgonsko, to je Radkersburger.

Radenska kislá voda in kopališče.

Radenci na slov. Štajerskem ob vznožji Slovenskih goric.

Kot zdravilna voda. Radenska kislá voda ima med vsemi evropskimi kislci največ natrona in litija. Posebna njena lastnost je, da pomaga pri vseh boleznih, koje dobi človek vsled prevelike kisline v svoji vodi, kakor pri hudici, pri kamnu v želodcu, mehurji in ledicah, ter je neprecenljivo zdravilo pri zlati žili, pri boleznih v mehurji, pri zasliženjih, kadar se napravlja kislina v želodcu in črevesu, pri vredu, katarih in živčnih boleznih.

Kot namizna voda. Vsled obilne oglene kisline in oglenokislega natrona, prijetnega okusa in močnega penjenja je radenska kislá voda najbolj pri- ljubljena poživljavača pijača. Pomešana s kislím vinom ali s sadnim sokom in sladkorjem je močno šumeča, žejo gaseča pijača, koje imenujejo mineralni šampanjec.

Obvarovalno zdravilo. Jako razširjena je in mnogo se rabi radenska kislá voda kot varstvo in zdravilo zoper davico, škrlatico, mrzlico in kolero.

Kopeli in stanovanja. Kopeli se prirejujejo iz železnate in kisle vode z raznovrstno gorkoto. Skušnja uči, da pomagajo posebno zoper: hudico, trganje po udih, ženske bolezni, pomanjkanje krvi, bledico, histerijo in neplodovitost. (Cena kopeli 35 kr., cena za eno sobo 30 kr. do 1 gold.)

Ogljeno-kisli litij kot zdravilo. Liter radenske kisle vode ima v sebi 0-06 gr. dvakratno ogljeno-kislega litija, to je množina, ki se težko prekorači pri enkratnem zavžitku. Kolike vrednosti je ta jako močan lužnik kot zdravilo, dokazujejo Garrodovi poskusi, ki so se vsestranski potrdili. Položil je koščke kosti in hrustancev od protinastih bolnikov v enako močne tekočine kalija, matrona in litija. Prvi dve niste skoraj nič vplivali, slednja pa tako odločno, da so bile protinastih snovi navzete kosti v kratkem proste vse nesnage. To ga je napotilo, da je začel poskušati z litijem pri protinastih bolnikih, kojih scavniške prevlake so postajale vedno manjše ter konečno popolnoma prenehale. Vspehi, koje so dosegli pri enacih razmerah tudi drugi zdravniki.

Cenike razpošilja zastoj in franko kopališče radenske slatine na Štajerskem.

(26) V zalogi imata kisló vodo Ferdinand Plautz in Mihael Kastner v Ljubljani.

Tolstost, medlost odstranite se sigurno po novi metodi. Vse kožne bolezni, kot lišaj, sinje, pege, ujedi, rudeči nosovi in roke, lasne bolezni se temeljito odstranijo. Pike vsled osepitve in lasje na obrazu se za amiraj odstranijo. V vsakem kozmetičkem vprašanju se daje svet in pomoč. Zdravi se pismeno, ko se je poslalo obširno poročilo, kojemu naj se priloženo pismena znamka za odgovor. Naslov je: (7) „Hygiea-Officin“ Vratislava (Breslau) II.

V najem ali na račun prevzeti želi

gostilno

27 let stara, samska oseba, katera je temu obrtu že od mladega vajena.

Ponudbe blagovolijo naj se poslati upravnistvu „Slovenca“.

(3)

Radgonska kislá voda

(Radkersburger Sauerbrunn)

Štefanije studenec.

Najčistejši alkalični kislec.

Lastnina J. DELLER-JA v Radgoni.

Glavna zaloga in prodajalnica za Kranjsko izročena je edino le agenturni in komisijski trgovini

J. Liningerja

Rimska cesta št. 9 v Ljubljani

kjer se sprejemajo vsa naročila.

Enotna cena je ako se kupi 100 bokalskih steklenic v zabojih po 25 steklenic 16 gl. in 100 steklenic po pol bokala v zabojih po 50 steklenic 11 gl. franko zaboj v Ljubljani. Manjše število steklenic se ne more naročiti, pač pa se dopošlje, ako kdo želi, kislec za poskušnjo.

Štefanije studenec

je oglene kisline in oglenokislega natrona najbolj bogata mineralna voda, je čisto alkaličen studenec in je vsled svojih izvanredno dijetelnih in zdravilskih lastnosti najizvrstnejši kislec. Z vinom pomešan je Štefanije studenec jako prijetna, hladilna in poživljavača pijača in se posebno zaradi tega priporoča, ker tudi najkislejše vino spremeni v prijetno, ljubko in sladko-okusno pijačo. To se izvrši po posebni ugodni sestavi vode Štefanije studenca, po kateri se vinska kislina neutralizira, to je uniči. S sladkorjem, limonami (citronami) ali raznim sadnim sokom zmešana je voda Štefanije studenca prav šampanjec podobna. Vsled velike množine proste oglene kisline in dvojno oglenih kislíh soli, posebno pa dvojno oglenokislega natrona je Štefanije studenec najboljša namizna pijača, katera se z vso pravico uvrščuje mej najboljše kislece cele Europe.

Štefanijski studenec

ima kot zdravilo najboljši vseh pri katarih želodca in črev, pri pomanjkanju teka, pri težkočah prebavljanja, pri zaprtji vode vsled prehlajenja, pri živčnih afekcijah.

Dobi se ŠTEFANIJSKI STUDENEC v znanih specerijskih prodajalnicah v Ljubljani in na deželi.

(15)